

Bilaga 07. Kvalitetsredovisning VB 2012

FARSTA FÖRSKOLORS KVALITETSREDOVISNING

Inledning

Kvalitetsredovisningen är ett sammandrag av Farsta förskolors verksamhet och målluppfyllelse 2012. Förskoleverksamhetens verklighet är dock mycket mer mångfacetterad än vad förskoleområdenas respektive kvalitetsredovisning och denna övergripande redovisning kan ge en riktigt rättvisande bild av.

Farsta har sex förskoleområden som sinsemellan har helt olika förutsättningar beroende på

- demografi; ett spektrum av boendeområden från äldre villaområden till stora flerfamiljsområden med hyresrätter med stor andel barnfamiljer som bor i andrahand
- mångkultur; andelen barn med annat modersmål än svenska varierar från 22 till 72 procent
- pedagogisk högskoleutbildning; andelen förskollärare varierar mellan 30 och 45 procent.

Förskoleområdena har haft lite olika agendor under året, bland annat beroende på skiftande lokal- och personalmässiga förutsättningar, hur långt de har kommit i processen med olika utvecklingsområden, vilka områden som varit nödvändiga att prioritera och föräldragruppernas förväntningar. I flera fall har enheterna haft stora renoveringsprojekt som bland annat medfört flytt av barngrupper vilket krävt mycket engagemang. Under året har dessutom flera av förskolechefer arbetat med planering av öppning av nya förskolor och kompletterande avdelningar hösten 2012.

Inom varje förskoleområde finns dessutom mellan fyra och tio förskolor som i sin tur har olika förutsättningar. Som exempel kan nämnas att de har olika grad av engagerade föräldrar och att de har kommit olika långt när det till exempel gäller att utveckla en gemensam värdegrund och att bygga pedagogiska miljöer.

Rapporten bygger på enheterna egna kvalitetsundersökningar, stadens brukarundersökning, förvaltningens femårsenkät, tertialrapporter, förvaltningens dialog med förskolechefer och personalrepresentanter.

Förutsättningar

Farsta stadsdelsområde ligger i södra Stockholm. Området omfattar Svedmyra, Tallkrogen, Gubbängen, Hökarängen, Sköndal, Fagersjö, Farsta strand, Farsta, Larsboda och Farstanäset.

Flera förändringar har skett under 2012 som har påverkat det strategiska arbetet med förskoleverksamheten. Förvaltningen har fått en ny stadsdelsdirektör, en ny organisation, förskola och fritid har separerats från socialtjänstens enhet barn och unga, en ny avdelningschef för förskola och fritid har tillsatts.

Avdelningen förskola och fritid leds av en avdelningschef med en stab som består av en utvecklingssekreterare och två köhandläggare. Avdelningen har en stödenhet som består av en resurssamordnare, en resurspedagog, en psykolog och en språkpedagog. Förskolorna vänder sig till stödenheten för att söka förstärkningsresurser, språkfrågor, pedagogisk stödjande insatser eller bistånd av förskolepsykolog. Till verksamheten knyts funktioner från andra avdelningar inom förvaltningen, som PA-konsult, ekonomicontroller och lokalintendent.

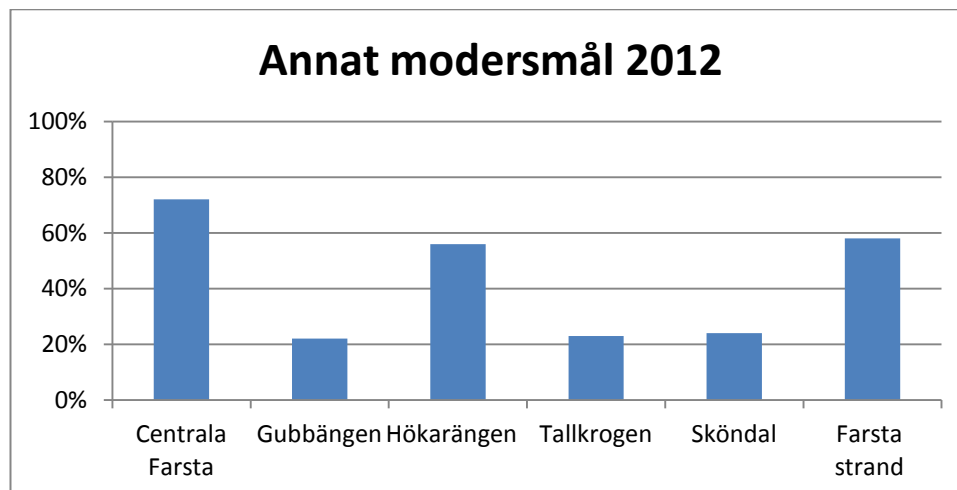
Farsta har Farsta 39 kommunala förskolor, med 135 avdelningar, fördelade på sex förskoleområden. Varje förskoleenhet leds av en förskolechef samt biträdande förskolechefer. Efterfrågan på förskoleplatser har under verksamhetsåret varit fortsatt högt. Inför 2012 togs flera beslut om utökning av förskolelokaler för att klara förskolegarantin. En ny förskola om fem avdelningar har startat i Sköndal i ett nybyggt bostadsområde. Farsta strand har fått en ny förskola om två avdelningar. I Gubbängen har två avdelningar utökats med varsin halv avdelning. Två förskolor om en avdelning har förberetts i Sköndal och Centrala Farsta för att ha som reserv för att klara kögarantin och för evakuering vid ombyggnationer.

För att klara garantin och syskonförturen har en utökning med ett barn per avdelning gjorts på flertalet förskolor under en del av året. Det finns barngrupper för åldrarna 1-3 år, 4-5 år och blandade grupper 1-5 år. Stadsdelsområdet växer beroende på omfattande nybyggnation och på generationsskiften i villaområdena.

Barn med annat modersmål

Andelen barn med annat modersmål än svenska har det senaste åren kontinuerligt ökat i samtliga stadsdelar. Språkpedagogen brukar göra en egen undersökning om andelen barn med annat modersmål och kartlägga vilka språk som talas i hemmen. Den undersökningen har inte gjorts 2012 och motsvarande undersökningsresultat från Sweco som bygger på förskoleområdenas rapportering avviker bitvis markant från tidigare data. Förklaringen är att alla familjer med annat modersmål inte är

korrekt registrerade i anordnarwebben. Nedanstående redovisnings bygger på sammanställda data från Sweco 2012, Farstas underlag från 2011 och förskolechefers uppgifter.

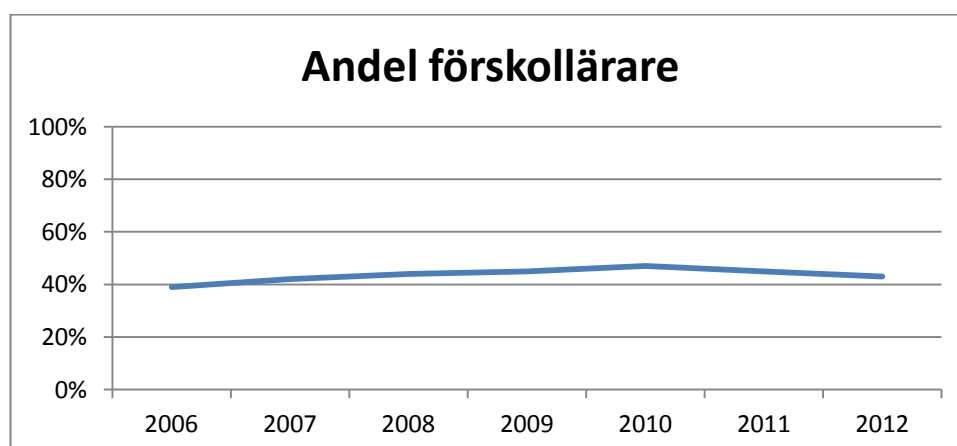
Högst andel barn med annat modersmål har Centrala Farsta/ Fagersjö (72 %) och lägst Gubbängen (22 %) Sammantaget förekommer runt 200 olika språk som talas i barnens hem. De vanligaste språken är arabiska och spanska.

Pedagoger med annat modersmål

En femtedel av personalen har flerspråkig kompetens som kan användas för att stödja barnens språkutveckling.

Personal

Farsta hade 168 tillsvidareanställda förskollärare och 219 barnskötar vid årsskiftet 2012/13, 43 procent förskollärare.

Flertalet förskoleområden har varit mer framgångsrika 2012 än tidigare år när det gäller rekrytering av förskollärare, men samtidigt har det varit fler förskollärare än tidigare som har valt att röra på sig och prova annat arbete. Konkurrensen är stor om de pedagoger som finns till följd av att för få förskollärare har utbildats de senaste åren

Farsta har 43 procent förskollärare om endast tillsvidareanställd personal räknas. Det är en minskning med tre procentenheter jämfört med 2011. Sweco gör beräkningar på samtliga anställda i oktober och redovisade 37 procent. Förskoleområdena har en andel förskollärare på mellan 30 procent (Hökarängen) och 45 procent (Sköndal) enligt inlämnade uppgifter till SCB hösten 2012. På samma sätt är det stora variationer vad gäller andel personal med pedagogisk högskoleutbildning på enskilda förskolor inom samtliga förskoleområden. Flera förskoleområden har anställt pedagogiska utvecklingsledare för att ge stöd och handledning till pedagogerna.

Pedagogiska nätverk

Alla förskoleområden har pedagogiska nätverk och personalen ingår i olika konstellationer med olika fördjupningsteman. Nätverken är ofta indelade efter den åldersgrupp personalen arbetar med. De kan också vara tematiska med övergripande ämnen som föräldrasamverkan och genus. Nätverksgrupperna träffas regelbundet och utbyter erfarenheter mellan olika förskolor och driver gemensamt utvecklingsarbetet. Nätverken har två syften – att öka personalens delaktighet och inflytande i verksamheten och att stimulera den pedagogiska utvecklingen. Båda syftena gynnar barnen. Under våren 2011 valde flera förskoleledningar att låta de pedagogiska nätverken stå tillbaka för att medarbetarna skulle ges tid att ägna sig åt självstudier i praktisk IT- och mediekompetens.

NÄMNDMÅL 2012

Sammanfattande resultat

Stadsdelsnämnden har i verksamhetsplan 2012 angett ett antal nämndmål som omfattar förskolans uppdrag utifrån läroplanen och stadens styrdokument. Till en del av målen har nämnden fastställt ett antal indikatorer och generella aktiviteter. Förskoleområdena har brutit ner nämndmålen i olika åtaganden i sina verksamhetsplaner.

Förvaltningen bedömer att förskoleverksamheten till största delen uppfyllt sina mål för verksamheten 2011. Undantag är

- en del överinskrivningar av barn har gjorts på grund av stor efterfrågan på förskoleplatser i vissa områden
- trots omfattande insatser för att rekrytera förskollärare har andelen minskat under året
- andelen pedagoger som avslutat sina självstudier i praktisk IT och mediateknik. Utbildningen har krävt mer resurser i form av avsatt tid och stöd än vad som förutsetts och det har på flera håll saknats adekvat IT-utrustning och framförallt bredbandsuppkopplingar.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enheterna utvärderar kontinuerligt sin verksamhet under året, på olika nivåer som avdelning, enhet, förskoleområde. Pedagogerna dokumenterar kontinuerligt sitt arbete, har regelbundna avstämningar med reflektion om resultat inom arbetslag och enheter samt utbyter erfarenheter över enhetsgränserna i olika övergripande nätverk. Enheterna utvärderar sitt arbete genom stadens självvärderingsinstrument. Förskolecheferna gör olika typer av uppföljningar vid medarbetarsamtal, på arbetsplatsträffar och planeringsdagar och är måna om att personalen känner sig delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet, med uppföljning, utvärdering och planering. Förskolecheferna synar och diskuterar resultat och verksamhetens utveckling med förvaltningsledning och fackliga representanter på dialogmöten och lokal samverkansgrupp.

Tre förskoleområden medverkar i projekt Verksamhet och hälsa. Projektet syftar till att medarbetarna ska ha förståelse, inflytande och eget ansvar för hur de vardagliga arbetssysslorna kopplas till organisationens mål, åtaganden och resultat. Arbetssättet ställer krav på ett kommunikativt coachande ledarskap i kombination med ett utvecklat medarbetarskap. Genom projektet prövar chefer och medarbetare den nya arbetssättsmodellen som skapar lärande i arbetet genom den ständiga dialogen som förs vid planering, genomförande och resultatdialog.

Stadens brukarundersökning används som ett viktig mätare på om de insatser som har gjorts under året har gett resultat, jämförelser görs med Farstas och stadens genomsnitt och med föregående års resultat. I de fall enkätresultaten uppvisar sämre nöjdhetsgrad än tidigare inom ett frågeområde genomförs en fördjupad analys. Vad är det som har orsakat ett sämre betyg? I vissa fall genomförs riktade uppföljningar inom ett specifikt område till föräldrarna. Enheterna tar fram handlingsplaner med förbättringsåtgärder inom de områden som sticker ut.

Samtliga enheter genomför en årlig barnenkät riktad till de blivande skolbarnen för att få en bild av vad barnen ser för eventuella förbättringsområden. Enheterna gör dessutom barnintervjuer eller låter barnen komma till tals i olika frågor enskilt eller tillsammans med kamrater.

Normer och värden – Resultat, bedömning och analys

Mål

Barn och ungdomar tar eget ansvar, visar hänsyn och har respekt för andra individer.

Förväntat resultat

Demokratiska värderingar genomsyrar förskolornas och fritidens verksamheter.

Nämndens indikatorer	Årsmål
Andel enheter som systematiskt arbetar med att utveckla barnens demokratiska värderingar.	100

Samtliga enheter har på olika sätt arbetat med sin likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling under året. Samtliga förskoleområden har reviderat planen under 2012. En arbetsgrupp har tagit fram ett förslag till gemensam mall för likabehandlingsplan, den kommer att implementeras i verksamheterna under 2013.

I brukarundersökningen 2012 är föräldrarna mest nöjda med trygghetsfaktorn. 88 procent har svarat att det är nöjda med påståendet ”Mitt barn känner sig tryggt i förskolan”. En liten förbättring jämfört med 2011 och 2010.

Arbetslagen diskuterar regelbundet värdegrundsfrågor. Pedagogerna är medvetna om att de är goda förebilder och att ett deras förhållningssätt är grundläggande för att skapa meningsfulla sammanhang för utveckling och lärande. En vanlig modell för att ge barnen möjlighet till tal- och lyssningsutrymme är att arbeta med smågrupper. Pedagogerna bedömer att uppfyllande av detta åtagande bidragit till att barnen visar mer respekt för och tar mer hänsyn till varandra. De har även blivit bättre på att lösa konflikter.

I brukarundersökningen 2012 svarade 85 procent av föräldrarna att de är nöjda med hur förskolan ger flickor och pojkar lika möjligheter att utvecklas. En minskning ökning med tre procentandelar jämfört med 2011, men bättre resultat än 2010. Genusfrågor uppmärksammas i större utsträckning i den pedagogiska dokumentationen. Många föräldrar visar intresse för att förskolan arbetar med genus och jämställdhet när frågeställningen diskuteras på föräldramöten.

Tidigare igångsatt arbete med att se över hur material presenteras för barnen har varit aktuellt även 2012. Inomhus- och utomhusmiljön utformas så att de tilltalar både pojkar och flickor, vilket leder till att barnen leker mer könsrolls-överskridande lekar. Förskolorna prövar olika modeller för att öka jämställdheten genom att dela upp barngrupperna i mindre grupper. Det har resulterat i att både flickor och pojkar bättre kommer till tals.

Förskolorna har medvetet arbetat med att utveckla de pedagogiska förutsättningarna i utomhusmiljön så att barnen i högre utsträckning erbjuds mer stimulerande pedagogiska stationer. Det bidrar till ett aktivt lärande och som bonuseffekt har förskolor noterat ett minskat antal infektioner och högre närvaro.

Förskolorna tar tillvara det mångkulturella i barngrupperna och låter barnen lära sig ord, fraser, sånger och sagor på olika språk. Arbetsättet leder till högre självkänsla för alla och större kunskap och insikt i varandras kulturer. Framför allt stärker det språkutvecklingen för de barn som har annat modersmål.

Utveckling och lärande – Resultat, bedömning och analys

Mål

Farstas invånare har tillgång till olika kulturaktiviteter.

Förväntat resultat

Kulturaktiviteter till olika målgrupper har erbjudits.

Nämndens indikatorer	Årsmål
Andel förskoleavdelningar där barnen upplevt en professionell kulturupplevelse under året	100 %
Andel utförarenheter som har kulturombud	100 %

Varje förskola har minst ett kulturombud och alla barn har fått ta del av minst en professionell kulturupplevelse under året. Under året har en utbildningsinsats, ”Måla med Momentmetoden” riktad till den pedagogiska personalen, gett stora inspirationsavtryck i verksamheterna och har främja främjat barnens egna kulturskapande.

Förskolorna lyfter fram samhällets traditioner som lucia, jul, påsk och midsommar och skapar egna verksamhetsanknutna som exempelvis sommarfest. Föräldrarna är ofta delaktiga i förskolornas olika kulturaktiviteter och bidrar med olika insatser.

Barnen uppmuntras att besöka bibliotek och bokbuss och att arbeta med kulturskapande i olika former. Böcker på olika språk och musik från andra länder finns på förskolorna och personal som talar barnens modersmål läser för dem. Föräldrar uppmanas att låna böcker av förskolan på modersmålet och läsa hemma för barnen. Många förskolor har pedagoger som är specialutbildade inom rim och ramsor, dans med mera.

Mål

Barnen har förmåga till lek, lärande och utveckling

Förväntat resultat

85 % av föräldrarna är nöjda med att deras barns nyfikenhet och lust att lära uppmuntras på förskolan.

Nämndens indikatorer	Årsmål
Andel enheter som har implementerat Farstas språkprogram i sin verksamhet.	100 %
Andel förskolenheter som har integrerat den reviderade läroplanen i verksamheten.	100 %
Andel pedagoger som har klarat PIM-utbildning nivå 3	80 %

Läroplanen – ett levande dokument

Den reviderade läroplanen har implementerats i alla verksamheter. Enheterna har sett över arbetsfördelning och interna överenskommelser om ansvarstagande för att uppfylla läroplanens intentioner. All förskolepersonal har getts en introduktion av förändringarna i läroplanen och de nya krav som ställs på olika funktioner i arbetslagen på förskolan. Den reviderade läroplanen innehåller bland annat fördjupade krav på verksamhetens kunskapsinnehåll och ställer krav på barnens och föräldrarnas möjlighet till inflytande i verksamheten. Vidare ställer den krav på kontinuerlig och systematisk dokumenterad uppföljning, både av de enskilda barnens personliga utveckling och av verksamhetens utveckling. Pedagogerna har sett över sina arbetssätt för att säkra att barnen upplever att det är meningsfullt att lära sig nya saker och att de ställs inför nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya färdigheter, erfarenheter och kunskaper. Förskoleledningarna följer upp att läroplanens intentioner genomsyrar verksamheten tillsammans med personal på

olika interna möten och vid utvecklingssamtalen. Uppföljning sker även med skriftliga frågeformulär till föräldrar och vid olika.

Språkplan

Farstas förskolor möter inte några homogena språkgrupper, utan många barn är ensamma om att tala sitt språk på sin förskola. I flera fall saknas pedagoger som behärskar det enskilda barnets språk. Under året har Farstas språkplan implementerats. Förskoleverksamheterna gör en årlig kartläggning av barnens språkliga bakgrund och vilka språk som de möter i hemmet. Vidare kartläggs pedagogerna språkkompetens och vid rekrytering är det ett urvalskriterium. Språklig och kulturell mångfald som bygger på barnens kunskaper och erfarenheter är utgångspunkt för förskolans pedagogik. Barnen möts av positiva attityder till sitt språk och sin kultur. Olika modersmål, religioner, namn, seder och bruk ses som en tillgång. Föräldrars kunskap och erfarenhet om det sociala och kulturella sammanhanget som barnet vuxit upp i tas tillvara. Målet att utbilda pedagoger på samliga förskolor i tecken som stöd för att ge dem ytterligare ett pedagogiska verktyg i arbetet med att utveckla barnens språk har inte genomförts som planerat. Det är ett fortsatt utvecklingsområde 2013. Ett annat är att de pedagoger som har gått en fördjupningsutbildning i ”Tvåspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling” om 30 högskolepoäng ska få möjlighet att återuppta sina övergripande nätverk för att utveckla arbetet med att stärka arbetet med barnens språk.

Matematik, teknik och naturkunskap

Matematik har varit ett tema under året. Matematikhörnor har iordningsställts där barnen kan undersöka, mäta, jämföra och sortera. Nya aktiviteter har införts som uppmuntrar räkning och pedagogerna använder mer matematiska begrepp i vardagliga situationer. Även teknikområdet, bygg och konstruktion, har lyfts fram. Fortsatt satsning har skett på att skapa en utforskande inne- och utemiljön så att de bättre kan utnyttjas i arbetet med att utveckla barnens kunskaper och färdigheter i språk, matematik och naturvetenskap. Skogen används som ett pedagogiskt verktyg. Ett resultat är att barnen intresse för att upptäcka miljön runt omkring dem har ökat och att använda olika typer av naturmaterial i sitt skapande och utforskande.

PIM

Den övergripande utbildningssatsningen för att höja den pedagogiska personalens IT- och mediakompetens har pågått hela året. 33 procent av pedagogerna är klara med sina självstudier och har godkänts på nivå 3. Målet var att betydligt fler pedagoger skulle vara examinerade, men utbildningen har krävt mer resurser i form av avsatt tid och stöd än vad som förutsetts. Under året har de olika

förskoleområdena sett över medarbetarnas förutsättningar för att klara studierna och tydliggjort målet att studierna ska genomföras inom rimlig tid. En annan orsak till den bristande måluppfyllelsen är de på sina håll bristande förutsättningar för arbete med IT på förskolorna (avsaknad av uppkoppling/långsamma ADSL-uppkopplingar). Avdelningens försök att åtgärda dessa brister har tagit längre tid än planerat.

Ny personal

Rekrytering av ny personal har tagit mycket tid och kraft i anspråk för förskoleledningarna. Det har varit svårt att rekrytera både förskollärare och barnskötare under det gångna året då det är få med rätt kompetens som söker. En ständigt pågående nyrekrytering gör att det systematiskt kvalitetsarbetet på flera avdelningar avstannar på grund av nystarter, nya roller och att det tar tid att arbeta samman nya arbetslag.

Mål

Förskolan har och fritiden har en hälso- och idrottsprofil

Förväntat resultat

Farstas invånare har möjlighet att delta i hälso- och idrottsaktiviteter

Flera förskolor har under året lagt arbetat med olika varianter av temat kost, rörelse och hälsa. Ambitionen har varit erbjuda barnen miljöer inom- och utomhus som lockar till lek, rörelse och idrott. De ska ges möjlighet att stimuleras genom roliga och meningsfulla aktiviteter som utvecklar motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning. Barnen ska med stigande ålder få en förståelse över kostens betydelse för sin egen hälsa och välbefinnande. Under året har några förskolor låtit femåringar regelbundet utöva olika rörelseaktiviteter tillsammans med förskoleklasser i närliggande skolor.

Majoriteten av förskolorna har en planerad utomhusaktivitet varje dag och fysiska aktiviteter som lek, dans och rörelse uppmuntras. Flera förskolor har utvecklat och planerat utemiljön för barnen med olika stationer och aktiviteter. Ett resultat är friskare barn som visar sig i närvarostatistiken och att barnens självförtroende och självtillit har stärkts. I flera fall har föräldrarna fått större förståelse för att barnens dagliga utevistelse påverkar barnens hälsa positivt.

Flera förskolor har arbetat med barnens matvanor under året. I Tallkrogens förskoleområde har kockarna regelbundna ”matprat” med de större barnen. De förskolor som har eget kök har minskat sin andel av halvfabrikat, ökat andelen ekologiska produkter och minskat användningen av socker och fett.

Barns inflytande – Resultat, bedömning och analys

Mål

Barnen är delaktiga i verksamhetens utformning

Förväntat resultat

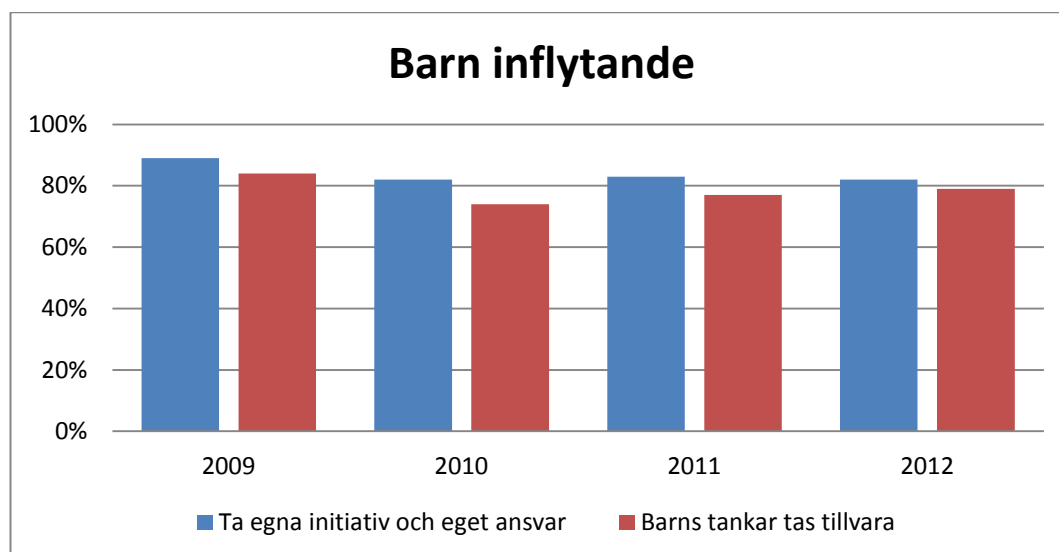
Fler barn känner sig delaktiga och har möjlighet att påverka aktiviteterna.

Nämndens indikatorer	Årsmål
Andel nöjda barn med inflytandet på förskolan	70 %

Barnenkäten som de blivande skolbarnen svarar på är inte 100 procent genomförd 2012. 78 procent av de tillfrågade barnen har svarat att de har fått vara med och bestämma vad man ska göra på förskolan. Ett betydligt bättre resultat jämfört med tidigare år. Föräldrarna är av samma åsikt som barnen. I deras fråga på samma tema "Mitt barns tankar och idéer tas tillvara" i brukarundersökningen anger 79 procent av att de är nöjda.

Förskolorna har det senaste året utvecklat synen på det kompetenta barnet. Pedagogernas reflektionstider och nätverksarbete har bidragit till att de har blivit mer uppmärksamma på vad och hur barnen gör och vad barnen vill vara med och påverka. Genom att observera och dokumentera i barnens vardag och därefter ge tillbaka till barnen vad de har sagt och gjort skapas möjlighet för barnen att påverka både innehåll och miljö samt se sitt och andras lärande. Flera förskolor har uppmärksammat vikten av att benämna för barnen när de är med och bestämmer. Många avdelningar arbetar med projekt och fördjupningar utifrån barnens intressen och frågor. Barns inflytande är dock ett fortsatt utvecklingsområde. En del arbetsgrupper behöver fördjupa förståelsen för vad ett projekterande arbetssätt med barnfokus innebär.

Utifrån synsättet om det kompetenta barnet har pedagogerna skapat inne- och utemiljöer som utgår från barnens intressen. Materialet har placerats mer lättåtkomligt för barnen. Det gör att de i större utsträckning själva kan välja vad de vill göra. Vid förskolornas utvärderingar konstateras att förändringarna bidragit till att barnen blivit mer självständiga, påhittiga och positiva. Vidare att de i större utsträckning bjuder in sina kamrater till lek. Ett fortsatt utvecklingsområde för förskolorna är att medvetet arbeta med att synliggöra för barnen när och hur de har möjlighet till inflytande. Återkoppling till barnen vad deras åsikter har bidragit till behöver också utvecklas.

Förskola och hem – Resultat, bedömning och analys

Mål

Vårdnadshavarna är nöjda med bemötande och delaktighet i verksamheten

Förväntat resultat

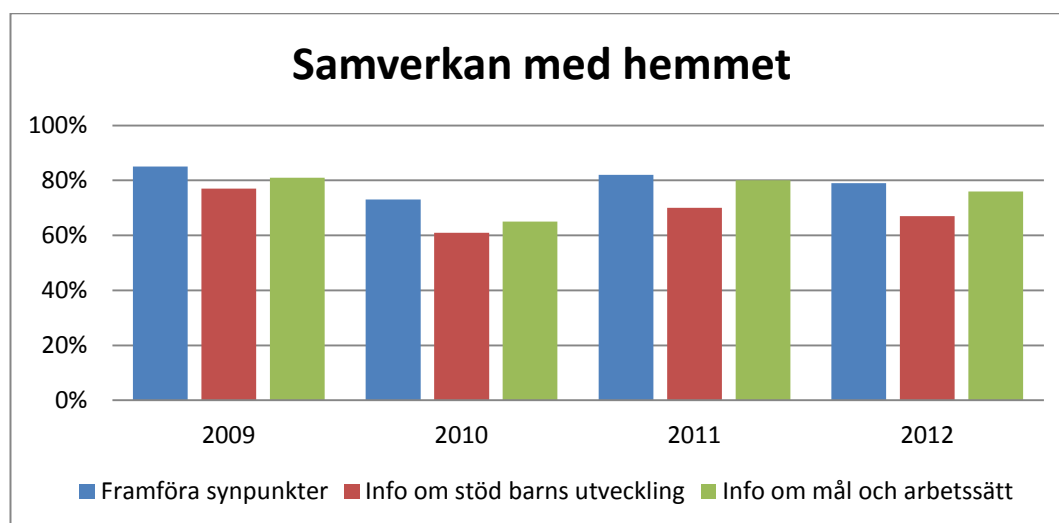
82 % av föräldrarna känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten.

Nämndens indikatorer	Årsmål
Andel nöjda vårdnadshavare med bemötande och inflytande.	82 %
Andel nöjda vårdnadshavare med förskoleintroduktionen	95 %

Samtliga förskolor arbetar med föräldraaktiv inskolning, vilket ger föräldrar insyn i och kunskap om verksamheten. Pedagogerna bedömer att metoden gör att barnen och föräldrarna snabbare blir trygga med verksamheten.

Utvecklingssamtal och uppföljningssamtal kring barnets situation och utveckling gör föräldrarna delaktiga i förskolans planering och utvärdering av verksamheten. Flera förskolor rapporterar att föräldrarna har visat intresse och uppskattning när

pedagogerna har kopplat ihop målen för verksamheten med de styrdokument som finns och förklarat sina arbetssätt.

Föräldrarnas intresse att delta i ett föräldraråd har på sina håll varit svagt, vilket har försvårat dialogen kring verksamhetsfrågor. För att öka intresset har varje förskola nu ett eget råd istället för som tidigare ett övergripande föräldraråd för hela förskoleområdet. En del förskolor har lyckosamt prövat andra informationsmodeller som att ge föräldrarna information baserat på olika teman under informella träffar som även inkluderar trivsel och samvaro.

Behoven av samverkan och modeller ser väldigt olika ut på olika förskolor, bland annat beroende på förskoleområdenas struktur och socioekonomiska förutsättningar. Alla förskolor behöver göra årliga avstämningar för att stämma av och möta den egna föräldragruppens behov av information och inflytande.

De pedagoger från de olika förskoleområdena som tidigare utbildats i metoden ”Vägledande samspel” har medverkat i arbetet med att utveckla föräldrasamverkan. De har bland annat använts som handledare i nätverksgrupper för att sprida sina kunskaper vidare till kollegorna. Nätverksdeltagarna prövar olika metoder och modeller som sedan utvärderas. Arbetet har resulterat i bättre förberedda föräldramöten, tydligare information till föräldrarna om barnperspektiv och förskolans uppdrag samt förbättrad kommunikation. Under 2013 kommer samtliga barnskötare del av Vägledande samspels tips för olika typer av möten med föräldrar.

En del av förskoleområdena har gjort riktade uppföljningar av genomförda insatser som syftar till att förbättra föräldrarnas nöjdhetsgrad med frågor på

samma tema som i brukarundersökningen. Exempelvis genom att ställa månadens fråga. I de flesta fall har uppföljningarna visat på betydligt mer nöjda föräldrar. Förskoleområdena har även lagt ner mycket tid på att informera föräldrar om styrdokumentens och hur dagliga aktiviteter och projekt- och temaarbeten tillsammans med barnen svarar upp mot Läroplanens intentioner.

På lite längre sikt tror förvaltningen på ett ännu mer positivt resultat. Till det förväntas satsningen på att utveckla en förskolewebb i samarbete med Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd bidra. Portalen är tänkt att förenkla informationsflödet till föräldrarna om till exempel förskolans dagsprogram, planer för innevarande vecka och den närmaste tiden. Förskoleportalen kommer att göra det enklare för föräldrarna att inhämta information om verksamheten, ta del av personalens dokumentation om förskolans pedagogik, värdegrund med mera och det egna barnets utveckling. Den förskola som är pilot i projektet rapporterar att föräldrarna har kommenterat förskoleportalen i mycket positiva ordalag. De har även bidragit med konstruktiva förslag till förbättringar. Tyvärr har projektet i princip legat nere under 2012, men en nystart är planerad våren 2013 då samtliga förskoleområden ska medverka som piloter i det fortsatta utvecklingsarbetet.

ÅTGÄRDER OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN 2013

Farstas förskolor strävar efter att höja kvaliteten ytterligare med utgångspunkt från ovan visat resultat. Följande utvecklingsområden kommer att prioriteras under 2013.

Kompetensutveckling

- PIM- Praktisk IT- och mediekompetens, större styrning från förskolechefer och individuellt stöd till medarbetare som inte har fullföljt utbildningen
- Mentorsutbildning, mål samtliga förskoleområden ska ha minst en mentor
- Tecken som stöd, pedagoger från alla förskolor ska få gå grund- eller
- Fortsättningskurs som en förstärkning till arbetet med barnens språkutveckling
- Vägledande samspel, fokus på barnskötarna

Utveckling och lärande

- Matematik i förskolan
- Språkutvecklande arbetssätt
- Pedagogisk dokumentation
- Nystart självvärderingsindikatorn
- Rekrytering förskollärare
- Kultur, utbildningsinsatsning danspiloter, skapande projekt

- Hållbar livsmiljö
- Barn i behov av särskilt stöd, kontinuerlig uppföljning i form av barnkonferenser

Samverkan med hemmet

- Föräldrasamverkan
- Föräldrastöd, medarbetare utbildas till ABC-handledare
- Föräldraenkäten, bl.a. bättre svarsfrekvens och förbättrat resultat på till exempel KF:s indikatorer

Övrigt

- Arkivering
- Marknadsföring

Avdelningen förskola och skola kommer att på sikt göra en översyn av förskoleorganisationen för att se om den svarar mot verksamhetsområdets uppdrag och mål i nämndens verksamhetsplan för 2013. I den nya organisationen har avdelningschefen direkt ledningsansvar för enheten förskolestöd och har påbörjat en översyn av organisationen för barn i behov av särskilt stöd. Från och med 2013 införs barnkonferenser där avdelningschef, ansvariga förskolechefer och resurs- samordnare gemensamt följer upp beslut om insatser för barn i behov av särskilt stöd två gånger per år.

Avdelningen förskola och skola kommer att ta fram en övergripande årsplan för förskolornas systematiska kvalitetsarbete och peka ut ett antal prioriterade områden: Strategiska frågor. Årsplanen är tänkt att ligga till grund för enheternas interna planering av tidpunkter, organisation och val av modeller för uppföljning och utvärdering av verksamheten. Avdelningen kommer att ha gemensamma uppföljningsmöten med berörda chefer i samband med verksamhetsberättelse, tertialrapporter och framtagande av verksamhetsplan. Beslut kommer att fattas om vilka uppföljningsmetoder som samtliga förskoleområden ska genomföra.

En nystart kommer att ske med arbetet med självvärderingsindikatorn. Samtliga chefer ska sätta sig in vad stadens revidering av indikatorn innebär och säkra att indikatorn används under året och att resultaten dokumenteras. All pedagogiska personal ska ges en introduktion i hur självvärderingsindikatorn kan stärka det interna uppföljnings- och utvecklingsarbetet.

Förskoleområdena kommer att fortsätta att arbeta med att utveckla samverkan med föräldrar. Ett mål är att medarbetarna ska bli bättre på att kommunicera läroplanens mål och hur de är sammankopplade med vardagsarbetet, exempelvis olika aktiviteter, på förskolan. Erfarenheter hittills är att olika föräldragrupper kräver olika modeller för information och dialog om verksamhetens uppdrag och innehåll.

En storsatsning är att all pedagogisk personal ska genomföra sina självstudier i praktisk IT- och mediautbildning. Satsningen förväntas leda till att pedagogerna i ännu större utsträckning introducerar internet för barnen och utvecklar olika kreativa pedagogiska arbetsätt utifrån sina nyvunna kunskaper om bild- och ljudhantering. PIM-utbildningen förväntas även leda till tydligare och mer genomarbetad information till föräldrar genom veckobrev och presentationer på till exempel föräldramöten. PIM-utbildningen har tagit betydligt mer resurser och tid än förväntat. Många pedagoger är dock klara med nivå 2 och har bara en nivå kvar innan de kan examineras. För att alla berörda ska klara att klara målet kommer det att krävas tydliga krav från förskoleledningarna och aktivt stöd i form av handledning på workshops i datasalen.

Förvaltningen har ambition att utbilda minst en mentor i varje förskoleområde som ska ha i uppdrag att vägleda nyanställda förskollärare. Ett introduktionsprogram ska tas fram under 2013. Programmet ska

- uppfylla den reviderade läroplanens krav
- ge mentorer förutsättningar att vägleda nyutbildade förskollärare så att de efter ett års arbete får sin förskollärlägitimation
- ge mentorerna handledningsstöd
- genom erbjudande om en genuin introduktion marknadsföra Farsta stadsdelsnämnd som en bra arbetsgivare.

Källor:

- Förskoleområdenas kvalitetsredovisningar
- Avdelningschefens dialogmöten med förskolechefer
- Stadens brukarundersökning förskola 2010, 2011 och 2012
- Intern enkät riktad till blivande skolbarn 2012
- Tertialrapporter 2012
- SCB: statistik 15 oktober 2012